

Koaliční smlouva očima daňového poplatníka

Author: Lenka Fialková, Ladislav Malůšek | Published: 05.03.2014

Pozitivní zprávou je, že v letošním roce v oblasti daní vláda nechystá žádné velké změny a ho využít zejména pro analýzu stávajícího systému. Především hodlá vláda odstranit nejasnosti v daňových předpisech, vyplývající z jejich přizpůsobení rekonstrukci občanského práva, platné od začátku tohoto roku. Sympaticky zní i její slib, že bude své návrhy předkládat připomínkovým místům s dostatečnou lhůtou pro projednání. A například komora daňových poradců má vytipovány hodně oblastí, v nichž jsou patrné nejasnosti ve zdanění, a připravuje i další příspěvky k diskusi s daňovou správou.

Změny se budou týkat všech

Koalice opakovaně deklaruje, že se nechystá zvyšovat daně z příjmů ani právnických ani fyzických osob. U těch prvních v regulovaných odvětvích však koaliční smlouva hovoří o tzv. sektorové dani. Je otázkou, zda se na jejím zavedení koaliční strany nakonec dohodnou, neboť ve smlouvě je uvedena pouze formulace, že zavedení této daně se „zvažuje“.

Přestože by se neměly zvyšovat sazby či daňové zatížení, u daně z příjmů fyzických osob lze očekávat poměrně velké změny, zejména v koncepci stanovení daňového základu a sazeb. Rozhodně se od roku 2015 dočkáme zrušení superhrubé mzdy. Koalice chce zároveň zrušit solidární zvýšení daně, které letos platí druhým rokem a mělo být opatřením pouze dočasným, končícím v roce 2015. Namísto toho bude prosazovat standardní progresivní zdanění se dvěma sazbami. Toto opatření sice může mít dopad na výši daňových odvodů v individuálních případech, ale nemělo by dojít k plošnému zvýšení daňového zatížení.

Tuto změnu lze z hlediska transparentnosti, spravedlivého rozložení daňového břemene a z hlediska správy daní považovat za pozitivní. Zejména tehdy, pokud dojde i ke zrušení daně z odvodu mezd, což lze vyčíst z té části koaliční smlouvy, v níž se zmiňuje projekt jednoho inkasního místa (JIM). Vláda totiž deklaruje zrušení zákona o JIM (tento zákon je však již ze dvou třetin v účinnosti), když ovšem jeho ústřední myšlenku, tj. zjednodušení daňového systému a správy daní i pojistného, nezavrhuje. Předpokládáme, že dalším důsledkem zrušení JIM bude skutečnost, že od roku 2015 nebude možné očekávat úplné osvobození výplat podílů na zisku u fyzických a právnických osob, jak je tomu v prozatím platném projektu JIM.

Další změny ve zdanění příjmů fyzických osob lze očekávat u podnikatelů (OSVČ). U nich se pravděpodobně dále zpřísní uplatnění paušálů a dojde k omezení slev v případě, že podnikatel dlouhodobě vykazuje nulový či záporný základ daně. V oblasti uplatnění slev na dani by se zase měla obnovit základní sleva na dani pro pracující důchodce, kterou minulá vláda zrušila. Opět se jednalo o dočasné opatření, které však společnost vnímala negativně. Navíc se poplatníci snažili toho opatření obcházet - jak ukazují údaje z ČSSZ, většinou cestou zastavení výplaty důchodů. Leccos koalice připravila v zájmu podpory rodin, například postupné

zvyšování slevy na dani na druhé a další dítě, dočasné osvobození sociálně potřebných zaměstnanců od plateb na sociální pojištění po dobu 12 měsíců, snížení sazby DPH na léky, knihy, dětské pleny a nenahraditelnou dětskou výživu, porodné i na druhé dítě i zrušení poplatku ve výši 30 Kč v ambulancích a lékárnách.

Pro lepší výběr daní

Značná část koaliční smlouvy je věnována zefektivnění systému výběru daní tak, aby byl levnější jak pro správu, tak poplatníky, a aby bylo možné včas zabránit daňovým únikům. Mezi navrhovaná opatření patří:

- rozšíření pravidel reverse charge i na další oblasti výběru DPH,
- maximální digitalizace správy daní; personální a technické posílení daňové správy se zaměřením na oblast daňové kontroly,
- rozšíření institutu závazného posouzení a možnosti omezit rizika poplatníků, vyplývající z nejasností při uplatňování daňových předpisů, nahlášením jejich daňové pozice správci daně,
- vykazování tržeb z maloobchodního prodeje zboží a služeb,
- snížení limitu pro hotovostní platby z 15 000 na 10 000 eur,
- vytvoření černé listiny daňových rájů (platby do těchto zemí by měly být předmětem zvláštní informační povinnosti).

Další oblastí, která bude mít dopad na daně, i když spíše nepřímý, jsou plánované změny důchodového systému. Zde koaliční smlouva deklaruje sloučení jeho II. a III. pilíře, což fakticky znamená zrušení II. pilíře. Změny v této oblasti ovšem nepřispějí ke stabilitě systému, neboť všechny zúčastněné subjekty by po dvou letech fungování II. pilíře musely své systémy opět přenastavit a vynaložit přitom nemalé prostředky na úpravu softwarového vybavení.

Autoři jsou pracovníci mezinárodní poradenské společnosti KPMG.

Foto: Přemek V

05.03.2014 08:00, Lenka Fialková, Ladislav Malůšek